

Uttalelse fra Oslo Høyre

Oslo Høyre ønsker velkommen en kommunereform som gir større kommuner og bedre tjenester til innbyggerne. Et sterkt lokaldemokrati er viktig for et velfungerende samfunn, og beslutninger blir ofte bedre om de tas av en myndighet nærmest mulig den det gjelder. For å styrke lokaldemokratiet må kommunene få flere oppgaver og den statlige styringen må reduseres. Det vil gi innbyggerne økt innflytelse over egen hverdag og sitt eget lokalmiljø.

Oslo Høyre er positiv til de signaler som er kommet så langt i arbeidet med kommunereformen. Det gjelder spesielt styrking av storbyer og områder med stor befolkningsvekst. En god og forutsigbar kommuneøkonomi er en forutsetning for å kunne levere gode tjenester til innbyggerne.

Oslo kommune er i en noe annerledes situasjon enn andre kommuner fordi Oslo både er kommune og fylkeskommune. Oslo Høyre mener at det har stor betydning å videreføre denne strukturen. Driften av kommunen er mye mer effektiv enn alternativet ville kunne vært, om kommunen skulle hatt mellomledd mellom seg og staten f.eks. som underordnet en fylkeskommune eller en region. Særlig har kommunen sett verdien av å ha ansvaret for et helhetlig skoleløp, og Oslo Høyre vil støtte forslag om at andre kommuner bør få overta flere fylkeskommunale oppgaver. Oslo Høyre vil ha en klarere ansvarsfordeling mellom stat og kommune, slik at ansvaret blir tydelig plassert. I denne høringsuttalelsen vil det i hovedsak bli lagt vekt på forholdet til staten da dette er mer relevant for Oslo.

Uavhengig av dagens kommunestørrelse eller – struktur: Har dere eksempler på oppgaver eller ansvar som kommunene bør ta over fra andre forvaltningsnivåer, eller ta større del i enn i dag?

Det er kommunene som har ansvaret for grunnleggende velferdstjenester og de er i direkte kontakt med landets innbyggere. De kjenner egne utfordringer best og er dermed godt skikket til å ta avgjørelser til det beste for sine innbyggere. Av statlige oppgaver som kommunene kan overta ønsker Oslo Høyre å fremheve disse som relevante for Oslo kommune:

- Statens tiltaksansvar knyttet til NAV
- Distribusjon av tekniske hjelpemidler (NAV)
- Familievernet
- Statens ansvar for rehabilitering
- Bestilleransvaret for lokal togruter

Oslo Høyre vil påpeke at en overføring av nye oppgaver til kommunene må følges av nødvendige økonomiske ressurser som justeres i takt med den demografiske utviklingen i kommunen.

Oslo Høyre mener det er viktig å se nærmere på Fylkesmannens myndighetsområde, og mulighet til å overprøve lokale vedtak. Oslo Høyre mener at det sannsynligvis er riktig at Fylkesmannsembetet videreføres, men at denne begrenses til å reagere på lovmessige uoverensstemmelser, men ikke som i dag at politiske beslutninger overprøves.

Har dere eksempler på lover og regler som bidrar til for sterk (eller for svak) statlig styring av kommunenes tjenester?

Kommunene har i dag mange viktige lovpålagte oppgaver. Mange av disse er oppgaver vi skal og bør bruke mye ressurser på som for eksempel skole. Oslo Høyre vil likevel påpeke at det har skjedd en utvikling i retning av økt rettighetslovgivning. Dette innebærer at kommunenes frie handlingsrom reduseres og det blir mindre muligheter for politiske prioriteringer lokalt. Oslo Høyre ber regjeringen være varsom med fremtidig rettighetslovgivning.

Finnes det eksempler på nasjonale planer, lover eller retningslinjer som hindrer fornuftige løsninger lokalt?

Det finnes flere eksempler på statlig styring av kommunene i dag som kan være til hinder for gode lokale løsninger og lokal tilpasning. Markaloven (Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner) og naturmangfoldsloven er eksempler på dette.

Reglene for innkjøp i anskaffelsesloven fører til at utgiftene til selve anbudsprosessen blir uforholdsmessig store. Reglene fører ofte til at fokuset blir på pris og mindre på kvalitet og fremtidig gjenbruk. Blant konsekvensene er at kommunene reduserer kjøpet av varer og tjenester som kunne ha redusert utgiftene og økt innovasjonen i kommunen.

Er det viktige nasjonale interesser som kan forsvare nasjonal inngripen eller begrensninger?

Områder som forsvar, miljø og grunnleggende infrastruktur.

En god og forutsigbar kommuneøkonomi

Oslo Høyre støtter Sundvoldenerklæringens formulering om at kommune må få beholde en del av selskapsskatten slik at verdiene tilfaller de områdene hvor de skapes og ser frem til at dette skal bli en realitet. Det at kommunene får beholde en andel av selskapsskatten gir i sin tur også viktige incentiver til kommuner for å legge til rette for lokal næringsliv. Med større geografiske enheter er det viktigere enn noen gang å ha lokal selskapsskatt. Det hjelper ikke med store geografiske enheter hvis det ikke er reell valgfrihet.

En god og forutsigbar kommuneøkonomi er en forutsetning for å levere gode velferdstjenester. Oslo Høyre støtter en gjennomgang av inntektssystemet til fylker og kommuner for å sikre gode rammevilkår. Mange kommuner har de siste årene hatt en sterk befolkningsvekst og Oslo Høyre er glad for Sundvoldenerklæringens formulering om å styrke kommuner med stort investeringsbehov som følge av befolkningsøkningen. Oslo Høyre mener at befolkningsveksten bør kompenseres gjennom et investeringstilskudd til skoler og barnehager slik det er på sykehjem i dag. Nødvendige investeringer gir et godt bilde på de reelle kostnadene ved en befolkningsøkning.